

TRAFIKFLYG NYTT

Redaktör Tommy Grandell

Första Fairchild-Dornier 728JET beställningen undertecknad

Lufthansas dotterbolag CityLine, som länge talat om att köpa 728JET, har nu beslutat att anskaffa 120 plan av typen. Leveranserna ska ske mellan 2002 och 2006. 60 av beställningarna är fasta och lika många optioner. Lufthansa är första bolag som beställer plantypen, som har plats för 70 passagerare.

Planet beräknas få luft under vingarna i mars år 2001. Det finns också planer på att bygga en förlängd variant av planet, 928JET, med plats för 95-105 passagerare och en kortversion, 528JET, för 55 passagerare. Motorerna blir av typ General Electric CF34-8D.

Skyways plus 40 procent

Skyways resultat efter finansiella poster ökade i fjol med 40 procent till 41 miljoner kronor. Antalet passagerare steg också under året, med 14 procent till totalt 759.000.

Hittills under 1999 har bolaget öppnat fem nya utrikeslinjer nonstop, två av dem, från Göteborg till Bryssel och Helsingfors, med jettrafik. I oktober börjar bolaget flyga från Arlanda till Manchester och Zürich, den senare linjen på uppdrag av SAS. Skyways fortsätter också att satsa på jettrafik. Två plan av typen Embraer 145 för 48 passagerare är redan levererade och två andra har beställts. Dessutom har man option på ytterligare sex maskiner av typen.

SIA och ANA blir stjärnor i oktober

Singapore Airlines (SIA) och japanska All Nippon Airways (ANA) väntas i oktober tillkännage att de går med i Star Alliance. Singapore hade planerat att tillkännage sitt medlemskap redan i maj, men det eventuella köpet av halva Ansett Australia har medfört att bolaget skjutit på sitt beslut. Star lär också diskutera medlemskap med Emirates och British Midland.

Landvetter-Oslo med BMA

Från och med sommartidtabellen kan Braathens Malmö Aviation erbjuda en ny linje mellan Göteborg och Oslo. Linjen trafikeras en gång per

dag för att "mata" in passagerare till Northwests flygningar från Oslo till Minneapolis. En annan ny linje är Luleå-Landvetter via Bromma, som trafikeras tre gånger dagligen.

Mer Ryanair till Skavsta

Lågprisflygbolaget Ryanair har satt in nya Boeingplanet 737-800 i trafiken mellan Stockholm Skavsta och London Stansted. Det innebär en kapacitetsökning med 40 procent.

Tullen till Skavsta

Den fjärde maj invigdes det nya tullkontoret på Stockholm Skavsta flygplats. "Ytterligare en bekräftelse på framtidstron på flygplatsen, säger vd Karl-Erik Strand.

Spanskt från Visby

Mellan den 3 november i år och den 5 januari 2000 kan man flyga direkt från Visby till Las Palmas varje onsdag. Flygningarna utförs för Always räkning av Spanair med flygplanstypen MD83.

När flyget Helsingfors-Stockholm tog 16 timmar

Finnair fyllde ju som bekant 75 år i fjol. Nu har man firat igen. Den 2 juni var det precis 75 år sedan linjen mellan Helsingfors och Stockholm invigdes. Idag tar det runt 45 minuter att flyga sträckan. För 75 år sedan 2 ½ timmar... i bästa fall.

Invigningsturen tog "något" längre, både för Finnairs F13-maskin och ett plan av samma typ från svenska ABA som flög i andra riktningen.

En svensk journalist fanns med ombord på Finnairs—eller Aero Oy som det då hette—plan. Han var en av de fyra passagerarna och skrev så här om den händelserika flygningen, som började klockan 15.30 måndagen den 2 juni 1924 med start från Skatuddens sjöflygplats (som låg strax söder om Viking Lines nuvarande terminal) i Helsingfors:

"Två hundra meter ovan vattnet på väg till Stockholm. Kabinen där jag sitter och försöker skriva detta kunde vara ett tåg eller en automo-

Bilder i helformat?

Återvänd till "Innehållsförteckningen" och sök under artikelrubriken!

bil, lädersoffan och de två separata fåtöljerna är lika eleganta och komfortabla som på ett tåg, fönsterrutorna kan vevas ner för frisk luft, askkopporna finns på ett komfortabelt avstånd och ovanför huvudet lyser en elektrisk lampa. Men det är inget tåg, det är Aeros Junker som susar fram genom luften med en hastighet av nära två hundra kilometer i timmen.....”

Flygningen med F13-maskinen skulle som sagt ha tagit 2 ½ timmar. Men det tog 16 timmar. Efter starten flög planet på 400 meters höjd. Utanför Åbos skärgård kom dimman och planet fick gå ner först på en höjd av 50 meter och därefter till fem meter innan piloten var tvungen att sätta ner maskinen utanför Bengtskärs ljusfyr.

Planet taxade in mellan kobbar och skär till en liten by vid stranden. Besättning och passagerare blev väl mottagna av förvånade byinvånare.

Klockan 04.30 morgonen därpå startades motorerna och planet flög iväg mot Stockholm igen. En och en halv timme senare landade det på Lindarängens sjöflygplats, strax söder om Silja Lines nuvarande terminalområde. Man hade i alla fall slagit Stockholmsbåten med sju timmar...

Returflygningen tillbaka till Helsingfors gick enligt tidtabell och utan problem. Även den svenska Junkersmaskinen hade en journalist ombord. Hans berättelse lyder som följer:

”—Över Svartlöga mötte vi från havet indrivande tjocka. Gång på gång tvingades maskinen sänka sig för att få fri sikt framåt och till sist rusade den fram knappt 20 m över vattenytan medan tjockan slöt sig som en vit, ogenomtränglig mur omkring oss och man knapptast skyntade vattnet och kobbarna...

—Två distansminuter från Söderarm tvingades maskinen av kompakt tjocka styra nordväst vart och slutligen nödlända vid Tjockö...

Men planet kunde lyfta igen—bara för att ånyo tvingas landa på vattnet. Det blev övernattning (var sägs inte) och framkomst till Helsingfors efter dryga 20 timmar.

American Airlines 10 år i Stockholm

American Airlines i Stockholm firar 10-årsjubileum. Det var 1989 som den första ”Chicagoexpressen” lyfte från Arlanda och ett nordiskt försäljningskontor öppnades.

—Vi är här för att stanna, säger Christian Stahl, Americans försäljningschef i Stockholm. Idag har bolaget totalt 100 anställda i Sverige. Den dagliga flygningen mellan Stockholm och Chicago är en av Americans ekonomiskt starkaste linjer från Europa. I höstas började dock SAS konkurrera på sträckan, vilket förstärker resultatet.

American satsar nu också på nya rutter mellan Europa och USA. Den 16 maj invigdes linjen Frankfurt-New York och den 1 juni var det premiär på ruten Paris-Los Angeles. Bolaget har också utökat sitt nät i Kalifornien med nya linjer mellan San José och Orange County och San Diego.

Malaysia Airlines till Stockholm

Den 9 december inviger Malaysia Airlines (MAS) en ny flygförbindelse mellan Kuala Lumpur och Stockholm, bolagets första destination i Norden. Sträckan ska flygas två gånger i veckan och flygplanstypen blir Boeing 777.

Frågan är väl om man vågar flyga med MAS; bolaget har en dumsnål politik som gör att planen vid ett tiotal tillfällen haft så lite bränsle kvar i tankarna vid landning i London att det var fråga om de hade klarat att gå om.

Sista Saaben till Crossair

Schweiziska Crossair har fått leverans av den sista Saab 2000. Nu återstår bara att leverera två 340B innan tillverkningen av civila flygplan upphör senare i år.

Sedan produktionen inleddes 1983 har Saab byggt 521 turbopropmaskiner — 458 340 och 63 2000.

LanChile ny medlem i oneworld

LanChile blir den åttonde medlemmen i oneworld och det tredje bolaget som går med i alliansen sedan den presenterades i september i fjol. Finnair och Iberia är de båda andra.

LanChile är privatägt och grundades 1929. Bolaget har 16 inrikesdestinationer och 22 utrikesdestinationer i 16 länder.

De andra medlemmarna i oneworld är American Airlines, British Airways, Canadian Airlines, Cathay Pacific och Qantas.

Bilder i helformat?

Återvänd till ”Innehållsförteckningen” och sök under artikelrubriken!

2.000:e Airbusen levererad

Airbus Industrie har precis levererat sitt 2.000:e flygplan, en A340-300 till Lufthansa. Airbus tror att man ska komma upp i 3.000 leveranser inom tre år.

Alitalia går med i Wings

Alitalia har gått in i alliansen mellan KLM och Northwest Airlines som kallas Wings. Enligt uppgift kan Northwestägda Continental Airlines också komma att ansluta sig senare i år.

Inom alliansen har KLM och Alitalia under högsommaren beslutat att etablera ett ännu närmare samarbete med början i november i år. Det innebär utöver tidtabells- och försäljnings-samordning även gemensam vinstdelning.

”Meningen är att marknaden ska se Alitalia och KLM som ett enda flygbolag”, deklarerar Alitalias vd Domenico Cempalla. KLM's chef Leo van Wijk tror att äktenskapet, som är intimare än någon flygbolagsallians hittills, kommer att spara pengar, öka verksamhetens flexibilitet och förbättra produktens kvalitet.

En av de första penningtransaktionerna inom det nya intimare samarbetet blir att rika KLM skjuter till 100 miljoner Euro för fattiga Alitalias flytt till nya Milano/Malpensa, som blir ett av alliansens tre europeiska nav, de övriga belägna i Amsterdam och Rom.

Braathens Malmö Aviation till Nice

Den 19 juni inviger Braathens Malmö Aviation en ny sommarlinje mellan Stockholm och Nice. Linjen, som trafikeras med Fokker 100, kommer i första hand att hållas i gång till och med den 21 augusti.

Välsignat av Wilhelmina

Anthony Fokker hade redan gjort sig ett namn som flygplanskonstruktör när han framträdde med Albert Plesman, en landsman som styrt hans stridsflygplan i holländska flygvapnet under kriget, på flygmässan ELTA i Amsterdam 1919. Tillsammans skulle de unga herrarna utveckla ”aeroplanet” som civilt fortskaffningsmedel, för att tjäna pengar.

Sagt och gjort. Plesman drog igång Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, Kungliga Nederländska Flygbolaget, den 7 oktober 1919, en knapp månad efter det att Nederländernas drottning Wilhelmina beviljat bolaget rätten att kalla sig ”kungligt”. Han skulle stanna på pos-

ten som verkställande direktör till sin död i december 1953. Hans flygbolag är idag världens äldsta som fortfarande kör under sitt ursprungliga namn.

Fokker satte igång att bygga vad som skulle bli det första flygplanet i världen som skräddarsyttis för civil luftfart, Fokker F2. Ett under av komfort, pålitlighet och ekonomi med dåtidens mått.

Den 17 maj 1920 genomfördes den första reguljära flygningen i bolagets färger mellan London och Amsterdam-Schiphol flygplats. Plantypen var en deHavilland DH-16, som medförde två passagerare—journalister från två Londontidningar—och en del post. Under 1920 transporterade KLM totalt 345 passagerare, 22 ton frakt och tre ton post—eller ungefär lika mycket som ryms i en enda jumbojet idag.

KLM drog flyglinjer i den nederländska koloniseringens spår och den 1 oktober 1924 lyfte en Fokker F7 från Schiphol till vad som idag är Indonesien. Den 55 dagar långa test-flygningen på rutten gav KLM många tekniska och driftsmässiga erfarenheter inför starten på tidtabell till Jakarta i september 1929.

I december 1934 flög en Fokker F18 för första gången över Atlanten till Curacao i de Nederländska Antillerna. Den flygningen blev ursprunget till det nya flygbolag som KLM skapade i denna del av världen, KLM West Indian Airlines. Samma år introducerade KLM helmetallplanet Douglas DC-2. Två år senare blev KLM först i Europa med DC-3.

Andra världskriget innebar ett avbrott i trafiken—utom på det västindiska linjenätet, samt på rutten Bristol-Lissabon-Gibraltar, som enligt Winston Churchill var livsviktig för brittena. Mellan 1940 och 1945 genomförde KLM över 1.500 flygningar på linjen.

Kriget lade till slut hemmabasen Amsterdam-Schiphol i ruiner och bolaget förlorat i stort sett hela sin flygplansflotta. För att skaffa nya plan reste Plesman till USA. Shoppingrundan resulterade i 18 fyrmotoriga DC-4 ”Skymaster” och 30 DC-3:or. Sex månader efter krigsslutet var man igång igen, med återuppbyggd teknisk och operationell infrastruktur och trafik till Jakarta igen.

Bilder i helformat?

Återvänd till ”Innehållsförteckningen” och sök under artikelrubriken!

Den 21 maj 1946 blev KLM det första flygbolaget från Europas kontinent att återuppta trafiken till USA. Sydamerika följde senare samma år och 1951 blev Australien den sista kontinenten som fick flygförbindelse med Amsterdam.

KLM var också det första ickeamerikanska bolag som beställde Douglas DC-8, ett fyrmotorigt jetplan som togs i trafik 1960. Jetplanen innebar en revolution för trafikflyget genom att flygtiden på långsträckorna i stort sett halverades. Jetplanen gav också en ny dimension på begreppet komfort, med mycket tystare kabin, i stort sett inga motorvibrationer och inga "luftgropar" på vägen, med jet flyger man "ovanför vädret".

1966 satte KLM sina första DC-9:or i trafik och 1971 införlivades den första jumbojeten med flottan. 1972 kom nästa "jumbo"—McDonnell Douglas DC-10. 1983 var det dags för en ny version av Boeing's jumbojet, 747-300, med plats för totalt 466 passagerare. För Europanätet införskaffades Boeing 737-300 och 737-400 och för det interkontinentala nätverket Boeing 747-400 och McDonnell Douglas MD-11.

För de europeiska stomlinjerna och interkontinentala rutter med mindre antal resenärer valde KLM Boeing 767-300. Globalt har KLM också växt genom att samarbeta med andra flygbolag, bland annat amerikanska Northwest Airlines, och nu senast Alitalia.

1919 bestod flygplansflottan av fyra maskiner. Idag ingår 120 plan i maskinparken, inbegripet dotterbolaget KLM CityHoppers plan. 1998 transporterades 13,3 miljoner passagerare och 612.000 ton frakt och post över ett rutt-nät omfattande 150 destinationer i över 80 länder på sex kontinenter.

Bubbel i luften

British Airways har gjort världens hittills största beställning av champagne: 84.000 lådor—eller över en miljon flaskor. Det är den franska Remy-Cointreau-gruppen som tog hem den prestigefyllda ordern, som gäller två års förbrukning hos BA.

Märkena—Charles Heidsieck Brut Non Vintage Reserve", "Piper Heidsieck Vintage 1985" samt "Piper Heidsieck Non Vintage Cuvee Brut"—valdes ut vid ett ytterst hemligt test på Heathrowflygplatsen, där BA:s vinkännare blindtestade över 40 olika sorters skumpa.

British Airways 777

Air 2000 767

767-400 vinge

Bilder i helformat?

Återvänd till "Innehållsförteckningen" och sök under artikelrubriken!